

**D. Marcus Evangelista. Rodolphi Gwaltheri Tigurini in
Euangelium Iesu Christi secundum Marcum Homiliæ
CXXXIX.**

Gwalther, Rudolf

[S.l.], 1570

VD16 W 1048

Homilia LCIII. In diebus illis, cùm turba omnino multa esset, nec haberent
quo uescerentur, aduocatis ad se Iesus discipulis suis, dicit eis:
Misericordia commoueor erga turbam: quia iam triduum ...

[urn:nbn:de:hbz:466:1-71833](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-71833)

virtus in se, eas aut demurrare aut ex collo suspendere solent, ut hominum, vel etiam pecorum, moribus mediantur. Sunt haec cum superstitione coniuncta, & a gentium sapientibus improbata, sicuti de Theophrasto legitur, qui Periclem eo nomine reprehendit, quod agrotantem schedulis eiusmodi aliquid tribuere videret. Longe ergo aliud fuit Marci consilium, nimirum ut sciremus, Christum in miraculis edendis nihil prestigiose fecisse, nec incantatorum & exorcistarum more verbis conceptis & supersticiosi demurrationibus, adhaec vocibus peregrinis & vix ulli antea auditis, sed vulgò & simpliciter iam esse, & quidem talibus, quae praesenti negotio pulchre convenirent. Nec mora, verba ipsius effectus sequitur, non quia ipsis virtus ea inesset, sed quod ab eo proferrentur, cuius nutui omnia obediunt. Aperiuntur ergo surdi aures, solvuntur linguae vincula, & iam rectè & expedite loquuntur, qui prius nec aurium nec linguae usum integrum habuerat.

Docent haec, quae via nobis insistentium sit, si Dei verbum cum fructu audire, & salute vera frui volumus. Relinquamus mundi infelicis consortium, qui totus in malo constitutus est, & cum exem- plo suo, cum improbis sermonibus à Deo retrahit, & bonos etiam mores corrumpit. Inde ad Christum concedamus, in quo dedit pater quaecumque, salutem nostram inseruunt. Nec modò verbum audiamus, sed simul preces & gemitus iungamus ardentibus, nec interim de Christi fide & Dei bonitate dubitemus. Liberi vero, rectè & dextrè loquamur, & faciamus omnia. Fidem in Christum ingenue profiteamur, precibus & gratiarum actioni assidue vacemus, temperemus autem nobis à spurco sermone, & verba nostra a diuino atq; caelesti sale condiciamus, ut & gloriae Dei, & audientium edificationi seruiant. Si quis secus agunt, si se haudquaquam adhuc liberatos esse declarant, aut spreto Christi beneficio se- metipsos diabolo rursum vincendos tradiderunt.

Sequitur historia catastrophe, quae duo habet. Praecipit Christus ne cui hoc dicerent. Ica verò mo- dum docet, ne auram popularem ambitiosius affectemus. At populus (quae altera huius epilogi pars est) vndique tam hoc quam reliqua illius miracula divulgat, illumq; omnia bene & rectè facere testatur: nihil nimirum phariseos virtus, quos Christo & discipulis ipsius indefinenter insidiari no- uerant. Est hoc memorabile confessionis fidei & gratitudinis exemplum, quae duo passim à nobis seri- ptura requirit. Prestemus ergo illa hodie, & cum cerò nobis constet, Christum Iesum, qui nobis à Deo patre doctor & saluator datus est, viroq; officio rectè functum esse, nequaquam nos illius pu- tare decet. Quin potius amplectamur illum vera fide, fidem verò cum ore cum vita proficiamur. Illi debetur benedictio, honor, gloria & potestas in aeternum. Amen.

Officia eorum, qui salutem in Christo frui uolunt. 1. Ioan. 5.

Ephes. 4. Colos. 3. Psal. 34.

Gratitudinis et Confessionis fidei exemplum.

C A P V T V I I I .

IN diebus illis, cum turba omnino multa esset, nec haberent quo ue- scerentur, aduocatis ad se Iesus discipulis suis, dicit eis: Misericor- dia commoueor erga turbam: quia iam triduum manent apud me, nec habent quo uescantur: & si dimiserò eos ieiunos domum suam, de- ficient in uia: quidam enim eorum è longinquo uenerunt. Et respon- derunt ei discipuli eius: Vnde istos quis poterit hic satiare panibus in deserto? Et interrogauit eos: Quot panes habetis? Ipsi uerò dixerunt, Septem. Et praecipit turbæ, ut discumberet humi: & acceptis septem illis panibus cum gratias egisset, fregit, deditq; discipulis suis ut appo- nerent, & apposuerunt turbæ. Habebant item pisciculos paucos: & cum benedixisset, dixit ut hos quoq; apponerent. Comederunt autem, & saturati sunt, & sustulerunt, quæ superfluerant, fragmentorū septem sportas. Erant autem qui comederat, quasi quater mille: dimisitq; eos,

Argumentum
& usus pres-
entis loci.

TSI Deus in filio suo, Iesu Christo, omnes sua gratia & aeterna salutis thesaurus propo-
nat, quorum causa merito negligi debent, quaecumq; in hoc mundo eximia, vel etiam ne-
cessaria esse videntur: ea tamen est nostra carnis corruptio, vel praesentis seculi bonitas
tenta, Christi facile negligat, imò hoc potissimum nomine negligat, quid veniri mori
ne viciis inopiam patiat. Ideo Christus ad se venientibus non modo doctrinam regni Dei propo-
nit, verum etiam beneficia corporalia confert, quibus suam erga nos bonitatem & divinam virtutem
statur. Quò cum primis referri debet praesens miraculum, cuius simile etiam Cap. sexto videmus:
nimirum discamus, Christi & verae pietatis sectatoribus nihil eorum defuturum, quae ad praesentem vi-
tae sustentationem faciunt, & proinde neminem propter temporaria haec à Christo desistere, aut viciis
ipsius studium intermittere debere. Quod cum ad salutem nostram plurimum faciat, prodierit longi-
tas miraculi partes diligentius considerare.

Populi studium
miraculo occa-
sione praebuit.

Vbi primò omnium populus occurrit, qui miraculo occasione praebuit. Tunc is multus admodum
nimirum fama adventus Christi excitatus. Nam quidam è longinquo venisse dicuntur. Alii tamen
autem apud illum toto triduo, ut & doctrinam ipsius audirent, & miraculis eiusdem inuenerunt.
Est hoc ardens studij & magis constantiae indicium, cui maius quiddam accedit, quòd interea tem-
poris commatu caruerunt, quem aut planè nullum, aut per quàm exiguum domo secum atriarum.
Solent enim pij tum pietatis studio, tum simplicitate ingenia abrepti, serè minus circumflecti viciis
ijs, quae ad viciam & res huius seculi faciunt, cum filij huius seculi in iisdem prudentissimi & osten-
tissimi esse soleant. Sed bene habet, quando errorem hunc (siquidem ita dici meretur) Christus sua ca-
ra & diuina providentia fideliter sarcit, ut paulo post audiemus.

Luce 16.

Obseruabis autem in praesenti, quales eos esse conueniat, qui Christi sectatores videri, & salu-
em in illo consequi volunt. Requiritur ab illis duo potissimum. Primum, ne ipsi graue videatur pro-
pter Christum & verbum ipsius terrena & temporaria relinquere. Si enim homo semetipsum abren-
gare, & parentes vna cum vxore & liberis relinquere debet, ut Christo potiri possit, certe inexcusa-
biles erunt, qui vel quaesui, vel voluptatibus ita addicti sunt, ut conciones sacras potius negligant,
quàm ut bisce suis studijs aliquid decedere patiantur. Alterum est, ut cum bene caperent, iam suum
vsque perseuerent, ne vllis difficultatibus sese absterri patiuntur, quae multae & variae occurrunt.
Nam aut res domestica negligi videtur, aut multorum odia metuenda sunt, aut minus indolendum
est, carnis, quae ocium & voluptates querit, aut etiam de fortunis & vita periclitandis, si doctrinam
Christi eiusq; confessionem tueri velimus, quam pleriq; odisse & persequi solent. At quia omnia ista ho-
rum animis obuersari poterunt, de quibus hic agitur. Vicit tamen Christi amor & salutis studium,
quo incensi omnia facile neglexerunt, ut Christo potirentur. Illos ergo imitari nos conuenit, nec de-
go respicere, vbi manum aratro admouimus, ne idem nobis accidat, quod de Loti vxore narratur,
quae in salis statuam conuersa & perpetuum vindictae diuinae exemplum facta est, quid Sodomam
iam egressa, reru relictaru studio & desiderio respicere ausa fuit. At hoc bodie pietate facientibus
matrimonios somnos, pocula, aleam, choreas, spectacula & sedissima illicitarum voluptatum exercitia
Dei verbo praefertunt, &c.

Quales esse co-
nuenit Christi
sectatores.
Matth. 10. 16.

Porro Christum videamus, qui paternam, qua suos prosequitur, curam atq; providentiam
argumentis restatur. Primò enim à nemine requisitus, cum discipulis de populi fame subleuanda
agit. Ita verò Dei patris ingenium refert, qui cum sciat nobis viciu & amictu opus esse, de his libe-
ralissimè prospicit. At qui vnum hoc plurimum consolationis afferre potest, si nos Christo curae ijs,
nec illum nostra ignorare cogitemus. Sequitur enim illum dixisse, Misericordia conuenit erga vna
bam, &c. Non ergo otiosus rerum nostrarum spectator est, nec regum instar, suorum penuriam, fa-
mem, labores & clamores immisericorditer negligit: sed cum nos pupilla oculi sui (ut apud propheta-
tam ait) chariores habeat, nostris miserijs, perinde ut proprijs afficitur, maxime si quid nobis in vi-
sibus vocatione versantibus aduersi accidat. Nec inanis suae inefficax est ipsius misericordia, sed cum
praesenti auxilio coniuncta. Addit enim apud Mattheum: Et nolo eos dimittere et inuisos. Causa, ut
deficiant in via, cum multi illorum è longinquo aduenerint. Vbi obseruabis, Christum vocis modo pra-
senti necessitati consulere, sed in futurum quoque prospicere, ne quid iam ab se dimissis aduersum
incommodum patiantur. Minimè ergo eorum similis est, qui nemini, nisi in extrema necessitate

Luce 9. 17.
Gen. 19.

Christus suorū
cura tangitur,
& hsdem pro-
spectum cupit.
Matth. 6.
Luce 12.

Zach. 22.

Matth. 15.

Matth. 15.
Matth. 15.

iam conficito, subueniendum esse putant: cum maiorem laudem mereantur, qui ne quid mali proxi-

Non temere autem ista cum discipulis cõferi Christus. Nec enim hæc dicendo sibi viam modò ad

Quid verò ad Christi sermonem discipuli respondent? Unde quis (ait) istos poterit saturare pa-

Porro bis omisit, ad ipsius miraculi considerationem transeamus, in qua breuitores erimus, cum

Christi miseris
cordia quosuis
imitari decet.

Ioan. 13. 15.

Ioan. 3.

Discipulorum
Christi tarditas
& stupor.

Num. vii.

Christus suos
miraculose cie-
bat.

1. Sam. 14.

Christi sectato-
ribus nõ defunt
uite necessitas

Leuit. 26.
Deut. 28.
1. Ioan. 3.
1. Ios. 2. & 6.
Psal. 34.
Psal. 37.

1. Timoth. 4.

Deut. 8.
1. Reg. 17.

Luce 22.

Cur pii interdū
egent & esu-
rant.

Isaie 59.

umbratur, ex promissionibus patet, quas in scripturis multas & varias habemus. In lege certis-
ram copia & omnis generis felicitas ijs promittitur, qui Dei preceptis obtemperant, quos iustitiam
esse dicit Apostolus, ut credamus in Iesum Christum, & diligamus nos mutuo. In prophetis & Psal-
mis passim obuia sunt, quae Dei providentia commendant, qua ille suos cultores prospexit. Dicit
ait: Leuiculi, id est, violenti & raptores, penuria & fame laborant, ac qui Domini inquirunt milia
bono desistuntur. Item: Nouit Dominus innocentium tempus, & hereditas eorum perpetua erit. Ita-
nis sui, & nunc seniu, nec vidi iustum derelictum, aut posteros eius mendicantes panem. Omnia, quae
in Euangelio Christus pollicetur, quorum fiducia fretus Paulus, maximum quassum esse dicitur, quae
ratem, ut quae tam praesentis quam futuri seculi promissiones habeat. Nec exempla desunt, quae
promissionum istarum fides asseritur. Huc enim patriarchae pertinent, qui Dei vocatorem sancti,
magnis etiam diuitijs aucti sunt. Eodem referri debent Israelitae, quos totis annis quadraginta ce-
litus in deserto Deus aluit. Vidua item Sareptana, quae ob Eliam hospitio exceptum, semis temporis
mirabiliter seruata est. Quid? annon Apostoli, etiam relictis rebus omnibus Christum secuti sunt, in
ultima Cena sibi nihil unquam desuisse fatentur? Et tandem Dei providentia hodie multitudine
experimur, sed quae nostra est stupiditas, minus obseruamus.

At obijciat: Cur ergo interdum egent & esurint, qui Christi fidem professentur? Cur modis in-
gustia & annonae caritate premimur? Respondeo, huius seculi promissiones plerumque, crucem comen-
tam habere, cum quod hac carnem in officio contineri oportet, cum quod ita meretur peccata, quae
quae interdum in electis quoque, maxima reperuntur. Non ergo abbreviatam esse precem manum
Domini, nec illius iudicia accusamus, sed in nosmetipsos descendentes videmus quales simus, quos
bus penis castigari mereamur: & mox parebit, nullam à Deo nobis iniuriam fieri. Dum enim fruges
abundantiam Deus concessit, alij luxu & intemperantia peccarunt, alij Deo parum grati fuerunt,
alij inimicos pauperum nullam habuerunt curam, alij auaritia excecari abundantiam illam misse
stulerunt, ut qui ex annonae caritate maius lucrum sperabant. Quid ergo mirum, si lesimur
pabulum subducit Deus? Imò, nisi emendemur, nos grauiora passuros esse cogitemus. Emendemur
ergo vitia ista, modus statuatur luxui, frangatur libido & vanitatis studium, magis grati fuerunt
Deo, beneficentiam exercemus erga egenos & inopes, nec famis tempore corrogandis, sed patris ero-
gandis & dispensandis opibus studeamus, denique omnis rerum vanissimarum studium, regnum Dei
ante omnia queramus, nec de re promissis suis Deus, sed omni periculo exemptos tandem in re-
gnum suum caeleste transferet per Christum Iesum, cui debetur benedictio, honor, gloria & propter
in aeternum. Amen.

H O M I L I A LXIII.

Et statim ingressus nauim cum discipulis suis, uenit in partes Dalma-
nutha. Et uenerunt pharisaei, coeperuntque disceptare cum eo, querentes
ab eo signum è caelo, tentantes eum. Et cum alie ingemisset spiritu suo,
dicit: Cur generatio haec signum querit? Amen dico uobis, si dabitur
generationi huic signum.

Argumentum
& usus presen-
tis loci.

Euangeliste non modò doctrinam & miracula Iesu Christi describunt, uerum etiam concertatio-
nes & pugnas, quae illi cum hostibus suis grauisima simul & frequentes intercesserunt. In que-
rum consideratione ita nobis uersandum est, ut discamus, ueritatis doctrinam nunciam deservit
stet, qui se illi acriter opponant, eandem uerò concertationibus eiusmodi adeo non obstanti ueritate
tingui, ut potius clarior & illustrior fiat. Imitemur ergo Christi exemplum, & ad certamine tal-
modi preparamur, nec animum despondeamus, licet & noui quotidie hostes insurgant, & noui
dies artibus utantur. Et huc quidem praesens quoque, certamen referri debet, quod breuiter quidem, sed
ordine commodissimo Marcus describit.

Pharisei &
Sadducei aduer-
sus Christum con-
spirant.

Primo aduersarios producit, qui Christum mox ut traiecit lacu in Dalmanutha fides uenit,
hostiliter exceperunt. Pharisaos enim nominat, & solos quidem hos, nimirum quod illi ueritate ueritate
austiores, & quasi duces fuerunt: Matthaeus autem illis Sadduceos coniungit, ut ostendat dicit
habeat sectas in praesenti aduersus Christum conspirauisse, quas inter se aliqui diuersissimas & mo-
x